

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์พร้อมความหมายของสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
%	แทน ร้อยละ (Percentage)
S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
sig	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
SS	แทน ค่าผลรวมกำลังสอง (Sum Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Squares)
df	แทน ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
F	แทน ค่าสถิติ
*	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ถึงสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 นำเสนอผลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อ รายด้าน รวมทุกด้าน ของผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และตามขนาดของโรงเรียน
3. ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามจำนวน 276 ฉบับ และได้รับคืนแบบสอบถามครบและสมบูรณ์ 276 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ปรากฏผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

สถานภาพ	ขนาดของโรงเรียน			รวม
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	
ผู้บริหารสถานศึกษา	28 (10.14 %)	36 (13.04 %)	28 (10.14 %)	92 (33.33 %)
ครูผู้รับผิดชอบโครงการ	28 (10.14 %)	36 (13.04 %)	28 (10.14 %)	92 (33.33 %)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	28 (10.14 %)	36 (13.04 %)	28 (10.14 %)	92 (33.33 %)
รวม	84 (30.43 %)	108 (39.13 %)	84 (30.43 %)	276 (100 %)

จากตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 276 คน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ

การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อ รายด้าน รวบรวม จำแนกตาม
สถานภาพตำแหน่ง และตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏผลตามตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 14

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2
แยกตามสถานภาพตำแหน่ง ราชดำเนินและรวมทุกด้าน

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูรับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.88	0.51	มาก	3.68	0.67	มาก	3.52	0.72	มาก	3.70	0.65	มาก
2. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	3.82	0.65	มาก	3.78	0.61	มาก	3.57	0.70	มาก	3.72	0.66	มาก
3. ด้านการเรียนการสอน	3.92	0.49	มาก	3.79	0.71	มาก	3.62	0.72	มาก	3.78	0.66	มาก
4. ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต	4.16	0.44	มาก	3.94	0.70	มาก	3.77	0.82	มาก	3.96	0.69	มาก
5. ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์	4.08	0.48	มาก	4.00	0.66	มาก	3.81	0.68	มาก	3.96	0.62	มาก
รวมทุกด้าน	3.97	0.44	มาก	3.84	0.59	มาก	3.66	0.67	มาก	3.82	0.59	มาก

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งแยกตามสถานภาพตำแหน่ง รวมทุกด้าน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($3.70 \leq \bar{x} \leq 3.96$) ซึ่ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.96$) ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต ($\bar{x} = 3.96$) ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) และด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพ การดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($3.82 \leq \bar{x} \leq 4.16$) เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) และด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$)

ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก ($3.68 \leq \bar{x} \leq 4.00$) เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) ด้านการเรียน การสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$) ด้านด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$)

ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.81$) ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) และ ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
 แยกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการบริหารจัดการ

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูรับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
1. มีวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจเป้าหมาย ธรรมเนียม หรือแผนกลยุทธ์ที่มีจุดเน้น ในการพัฒนาโรงเรียนวิถิพุทธ	3.90	0.74	มาก	3.70	0.85	มาก	3.59	0.99	มาก	3.73	0.87	มาก
2. ยึดหลักทศรรมธิปไตย โดยนำหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนามาใช้ในกาบริหาร	4.21	0.53	มาก	3.88	0.83	มาก	3.69	0.82	มาก	3.93	0.77	มาก
3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการดำเนินงานและผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายอย่างชัดเจน	4.00	0.79	มาก	3.70	1.00	มาก	3.66	1.01	มาก	3.78	0.95	มาก
4. มีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ	3.80	0.78	มาก	3.47	0.88	ปานกลาง	3.38	0.86	ปานกลาง	3.55	0.86	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูรับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	
5. การปลูกฝังศรัทธา สร้างเสริมปัญญา ในพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นกับ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง	4.11	0.59	มาก	3.92	0.74	มาก	3.78	0.73	มาก	3.94	0.70	มาก
6. สร้างความเข้าใจในหลักการและ วิธีการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธแก่ ผู้เกี่ยวข้อง	4.06	0.69	มาก	3.81	0.81	มาก	3.65	0.83	มาก	3.84	0.79	มาก
7. การส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง	4.42	0.55	มาก	4.20	0.84	มาก	3.94	0.88	มาก	4.19	0.79	มาก
8. มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ชัดเจน	3.77	0.71	มาก	3.52	0.87	มาก	3.48	0.85	ปานกลาง	3.59	0.82	มาก
9. มีวิธีการประเมินตนเองเพื่อปรับปรุง พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา	3.59	0.77	มาก	3.60	0.86	มาก	3.45	0.83	ปานกลาง	3.55	0.82	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูรับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
10. รวบรวมข้อมูล ประเมินผล การดำเนินงาน เผยแพร่ผลการดำเนินงานและเตรียมการที่จะ ดำเนินการในรอบต่อไป	3.54	0.84	มาก	3.40	0.91	ปานกลาง	3.30	0.92	ปานกลาง	3.41	0.89	ปานกลาง
11. วางแผนพัฒนาบุคลากร โดยการสร้าง ศรัทธา สร้างความเข้าใจด้วยวิธีที่ เหมาะสมกับลักษณะของบุคลากร	3.84	0.69	มาก	3.57	0.80	มาก	3.45	0.83	ปานกลาง	3.62	0.79	มาก
12. ค้นหาบุคลากร เน้นร่วมหรือ แคนนำ ให้การยกย่องชมเชยแก่ บุคลากรที่พัฒนาจนเป็นแบบอย่างได้	3.83	0.82	มาก	3.73	0.84	มาก	3.50	1.02	ปานกลาง	3.69	0.91	มาก
13. จัดอบรมใหญ่ประจำปี/พัฒนาจิต เจริญปัญญา /สนทนาธรรม/ฟังเทศน์/ ปฏิบัติธรรมในโอกาสวันสำคัญ	3.84	0.6	มาก	3.57	1.08	มาก	3.40	1.07	ปานกลาง	3.60	0.98	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูรับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
14. การจัดศึกษาดูงานหรือปฏิบัติการใน สำนักต่าง ๆ	3.54	0.95	มาก	3.36	0.98	ปานกลาง	3.23	1.03	ปานกลาง	3.38	0.99	ปานกลาง
15. ส่งเสริมการศึกษา ปฏิบัติธรรมด้วย ตนเอง โดยจัดห้องสมุดและ สื่อต่าง ๆ ให้ยืมหรือใช้ศึกษา จัดห้องวิปัสสนา ฯลฯ	3.76	0.80	มาก	3.51	0.85	มาก	3.33	0.98	ปานกลาง	3.53	0.89	มาก
16. การส่งเสริมการถือศีล 5 เป็นวิถีชีวิต	4.15	0.72	มาก	4.09	0.87	มาก	3.65	0.96	มาก	3.96	0.88	มาก
17. ประสานสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน ในรูปแบบต่าง ๆ	3.58	0.86	มาก	3.60	0.82	มาก	3.43	0.96	ปานกลาง	3.54	0.88	มาก
รวม	3.88	0.51	มาก	3.68	0.67	มาก	3.52	0.72	มาก	3.70	0.65	มาก

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการบริหารจัดการโดยรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก และปานกลาง ($3.38 \leq \bar{x} \leq 4.19$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) การส่งเสริมการถือศีล 5 เป็นวิถีชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) และการปลูกฝังศรัทธา สร้างเสริมปัญญาพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดศึกษาดูงานหรือปฏิบัติธรรมในสำนักต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$)

เมื่อแยกพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธรวมรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ($3.54 \leq \bar{x} \leq 4.42$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) ยึดหลักธรรมาธิปไตยโดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) และการส่งเสริมการถือศีล 5 เป็นวิถีชีวิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรวบรวมข้อมูล ประเมินผลการดำเนินงาน เผยแพร่ผลการดำเนินงาน และเตรียมการที่จะดำเนินการในรอบต่อไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$)

ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก และปานกลาง ($3.36 \leq \bar{x} \leq 4.20$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) การส่งเสริมการถือศีล 5 เป็นวิถีชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) และการปลูกฝังศรัทธา สร้างเสริมปัญญาในพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดศึกษาดูงานหรือปฏิบัติธรรมในสำนักต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.23 \leq \bar{x} \leq 3.94$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) การปลูกฝังศรัทธา สร้างเสริมปัญญาในพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และการยึดหลักธรรมาธิปไตยโดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดศึกษาดูงาน หรือปฏิบัติธรรมในสำนักต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.23$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิดิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
แยกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประธาน กพฐ.		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. จัดให้มีบรรยากาศสงบเรียบร้อยง่ายและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข 2. มีความพร้อม มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร้ฝุ่น ไร้มลภาวะ ปอดคีย์และไม่มีมุมอับ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจ 3. เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรม 4. มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธา ของครู นักเรียนและบุคลากรในชุมชน ชวน ให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย	4.03	0.84	3.83	0.88	3.60	0.87	3.82	0.88
	4.04	0.86	4.03	0.79	3.75	0.83	3.94	0.83
	3.85	0.74	3.89	0.80	3.78	0.83	3.84	0.79
	4.16	0.84	4.42	0.68	4.00	0.86	4.19	0.81

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประธาน กพฐ.		รวม				
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S			
5. มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญ ในพระพุทธรูป มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม	3.18	1.04	ปานกลาง	3.28	0.97	ปานกลาง	3.04	1.04	3.17	1.02	ปานกลาง
6. มีอาคารสถานที่ที่สะอาด เป็นระเบียบและ เพียงพอต่อความต้องการ	3.95	0.75	มาก	3.88	0.86	มาก	3.70	0.81	3.84	0.81	มาก
7. มีแปลงเกษตร โรงฝึกงานที่เหมาะสมต่อ การฝึกฝนคุณธรรมเพื่อประกอบ	3.79	1.00	มาก	3.80	0.80	มาก	3.59	0.92	3.73	0.91	มาก
8. มีห้องจริยธรรม ห้องสมุดพระพุทธรูป 9. ห้องเรียนมีพระพุทธรูปให้นักเรียน ได้เห็นและระลึกถึงพระรัตนตรัยอยู่เสมอ	3.69	0.95	มาก	3.56	1.12	มาก	3.33	0.88	3.53	0.99	มาก
	3.85	0.98	มาก	3.85	1.11	มาก	3.55	1.11	3.75	1.08	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประชาชน กพฐ.		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและครบครันทั้งสื่อที่เกิดจากภูมิปัญญาของครู นักเรียนและชุมชน ตลอดจนสื่อเทคโนโลยีต่างๆ	3.65	0.77	3.31	0.81	3.34	0.89	3.43	0.83
รวมทุกข้อ	3.82	0.65	3.78	0.61	3.57	0.70	3.72	0.66

จากตารางที่ 5 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามสถานภาพตำแหน่งด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก และปานกลาง ($3.17 \leq \bar{x} \leq 4.19$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชนชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) มีความร่มรื่น มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร้ฝุ่น ไร้มลภาวะ ปลอดภัยและไม่มีมูมอับ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) และเป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$)

เมื่อแยกพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.18 \leq \bar{x} \leq 4.16$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชนชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) มีความร่มรื่น มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร้ฝุ่น ไร้มลภาวะ ปลอดภัยและไม่มีมูมอับ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) และจัดให้มีบรรยากาศสงบเงียบ เรียบง่ายและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$)

ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.28 \leq \bar{x} \leq 4.42$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชนชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) มีความร่มรื่น มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร้ฝุ่น ไร้มลภาวะ ปลอดภัยและไม่มีมูมอับ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) และเป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.04 \leq \bar{x} \leq 4.00$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชน ชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) เป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และมีความร่มรื่น มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่ฟุ้ง ไร่ล้มภาวะ ปลอดภัย และไม่มีมูฮอ็บ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
 แยกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการเรียนการสอน

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประธาน กพฐ.		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. มีหลักสูตร มีหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการพุทธธรรมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับวิถีชีวิต	3.90	0.64	3.72	0.90	3.76	0.96	3.79	0.94
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงและเกิดคุณค่ากับชีวิตประจำวัน	3.97	0.53	3.84	0.81	3.67	0.84	3.83	0.74
3. ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิดวิเคราะห์	3.97	0.57	3.80	0.89	3.55	0.84	3.77	0.79
4. จัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนรอบด้าน สมดุล สมบูรณ์ทั้งกาย/ความ ประพฤติ/ จิตใจปัญญา (กิน อยู่ ดู ฟัง ให้เป็น)	3.93	0.62	3.88	0.80	3.64	0.83	3.81	0.76

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้รับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย
5. วัดผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมตามหลักทฤษฎี 4 (ภายใต้ความประพฤติ/จิตใจปัญญา)	3.91	0.64	มาก	3.73	0.84	มาก	3.50	0.81	ปานกลาง	3.71	0.79	มาก
6. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะ “เต็มใจ จูงใจ แก่กล้า คำ ำจริง”	3.88	0.66	มาก	3.75	0.84	มาก	3.57	0.88	มาก	3.73	0.80	มาก
7. มีสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.71	0.68	มาก	3.57	0.85	มาก	3.46	0.87	ปานกลาง	3.58	0.81	มาก
8. จัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญญา (โยนิโสมนสิการ) คิดพิจารณาในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ	3.76	0.70	มาก	3.50	0.80	ปานกลาง	3.38	0.79	ปานกลาง	3.54	0.78	มาก
9. ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน	4.16	0.59	มาก	4.16	0.88	มาก	4.01	0.89	มาก	4.11	0.80	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประธาน กพฐ.		รวม					
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S				
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตนเอง ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ รื้อรอบรู้ดีกและรู้แจ้งในที่สุด	3.98	0.63	มาก	3.98	0.76	มาก	3.72	0.81	มาก	3.89	0.75	มาก
รวมทุกข้อ	3.92	0.49	มาก	3.79	0.71	มาก	3.62	0.72	มาก	3.78	0.66	มาก

จากตารางที่ 6 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แยกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.54 \leq \bar{x} \leq 4.11$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) ส่งเสริมให้ผู้เรียน ประเมินผลงานของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ รู้รอบ รู้ลึกและรู้แจ้งในที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงและเกิดคุณค่ากับชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหา (โยนิโสมนสการ) คิดพิจารณาในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$)

เมื่อแยกพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็น ต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.71 \leq \bar{x} \leq 4.16$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) ส่งเสริมให้ผู้เรียน ประเมินผลงานของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ รู้รอบ รู้ลึกและรู้แจ้งในที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงและเกิดคุณค่ากับชีวิต ประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสื่อการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$)

ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิปุทธ รวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.50 \leq \bar{x} \leq 4.16$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) ส่งเสริมให้ผู้เรียน ประเมินผลงาน ของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ รู้รอบ รู้ลึกและรู้แจ้งในที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และ จัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียน รอบด้าน สมดุล สมบูรณ์ทั้งกาย/ความประพฤติ/จิตใจ/ ปัญหา (กิน อยู่ ดู ฟัง ให้เป็น) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา (โยนิโสมนสการ) คิดพิจารณาในการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมากและปานกลาง ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.38 \leq \bar{x} \leq 4.01$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความเมตตาเป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) มีหลักสูตร มีหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการพุทธธรรม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับวิถีชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) และส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ รู้รอบ รู้ลึกและรู้แจ้งในที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหา (โยนิโสมนสการ) คิดพิจารณาในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
แยกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประธาน กพฐ.		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้ขึ้นไปตามหลักไตรลักษณ์(พัฒนา พฤติกรรมและวินัย/จิตใจ/สติปัญญา)	3.98	0.62	3.69	0.86	3.53	0.94	3.73	0.83
2. มีการปลูกศรัทธา ค่านิยม ให้นักเรียนกินเป็น มีปริมาณเหมาะสม ได้ประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะ	4.03	0.56	3.94	0.71	3.68	0.87	3.88	0.74
3. มีการปลูกศรัทธา ค่านิยม ให้นักเรียนมีความพอใจในสิ่งที่มี/ที่เป็น ตามอัตภาพนักเรียน ดำรงชีวิตประจำวันโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้ร่วมทั้งสิ่งแวดล้อม	4.05	0.52	3.93	0.80	3.81	0.94	3.93	0.78
4. มีการปลูกศรัทธา ค่านิยม ให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรทำงานจนสำเร็จตามวัย	4.20	0.52	3.95	0.79	3.73	0.90	3.96	0.78

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูรับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
5. มีการปลูกศรัทธาค่านิยม ให้นักเรียนรู้จัก เลือกลง ฟังถึงที่มีประโยชน์ เกิดปัญญา	4.18	0.61	มาก	3.94	0.76	มาก	3.81	0.93	มาก	3.98	0.79	มาก
6. จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจ คุณ ต่อเบณฑคุณ	4.23	0.54	มาก	4.02	0.78	มาก	3.94	0.89	มาก	4.06	0.76	มาก
7. จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีสติ สมารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	4.26	0.59	มาก	3.95	0.87	มาก	3.80	0.89	มาก	4.00	0.81	มาก
8. จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาพัฒนา อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่าง	4.27	0.51	มาก	3.93	0.76	มาก	3.79	0.94	มาก	4.00	0.78	มาก
9. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเหตุผลในวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	4.20	0.52	มาก	3.96	0.83	มาก	3.80	0.95	มาก	3.99	0.80	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูรับผิดชอบโครงการ			ประธาน กพฐ.			รวม		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
10. ส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จนเป็นวิถีชีวิต	4.22	0.53	มาก	3.98	0.89	มาก	3.77	0.91	มาก	3.99	0.82	มาก
11. ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและเห็นคุณค่าในการรักษาและสืบต่อพระพุทธศาสนา	4.17	0.52	มาก	4.06	0.83	มาก	3.84	0.96	มาก	4.02	0.80	มาก
	4.16	0.44	มาก	3.94	0.70	มาก	3.77	0.82	มาก	3.96	0.69	มาก

จากตารางที่ 7 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แยกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ($3.73 \leq \bar{x} \leq 4.06$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ ตอบแทนคุณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและเห็นคุณค่าในการรักษาและสืบต่อพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) และจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามหลักไตรสิกขา (พัฒนา พฤติกรรมและวินัย/จิตใจ/สติปัญญา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$)

เมื่อแยกพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ($3.98 \leq \bar{x} \leq 4.27$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีสติ สมာธิในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) และจัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ ตอบแทนคุณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามหลักไตรสิกขา (พัฒนา พฤติกรรม และวินัย/จิตใจ/สติปัญญา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$)

เมื่อแยกพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ($3.69 \leq \bar{x} \leq 4.06$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและเห็นคุณค่าในการรักษาและสืบต่อพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ ตอบแทนคุณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) และส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเป็นวิถีชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามหลักไตรสิกขา (พัฒนา พฤติกรรมและวินัย/จิตใจ/สติปัญญา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

เมื่อแยกพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก

($\bar{x} = 3.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ($3.53 \leq \bar{x} \leq 3.94$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความกตัญญู รู้คุณ ตอบแทนคุณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและเห็นคุณค่าในการรักษาและสืบทอดพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) และมีการปลูกศรัทธากำนิยม ให้นักเรียน รู้จักเลือกดู ฟังสิ่งที่มีประโยชน์ เกิดปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามหลักไตรสิกขา (พัฒนา พฤติกรรมและวินัย/จิตใจ/สติปัญญา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
แยกตามสถานภาพตำแหน่ง คำนวณรายภาคและปฏิบัติสัมพันธ์

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา						ครูรับผิดชอบโครงการ						ประธาน กพฐ.						รวม	
	S		ความหมาย		$\bar{X}$	S	S		ความหมาย		$\bar{X}$	S	S		ความหมาย		$\bar{X}$	S		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S		ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$		S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย			
1. มีการปลูกศรัทธา ค่านิยม การกิน อยู่ดี พึ่งเป็น (สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น)	4.13	0.51	มาก	3.97	0.71	มาก	3.79	0.77	มาก	3.96	0.68	มาก								
2. ครูและนักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตน เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน	4.16	0.63	มาก	4.14	0.74	มาก	4.09	0.78	มาก	4.13	0.72	มาก								
3. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้/ไม่เรียนรู้	4.02	0.61	มาก	3.98	0.84	มาก	3.79	0.88	มาก	3.93	0.79	มาก								
4. ส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติงาน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น	4.18	0.46	มาก	4.10	0.76	มาก	4.03	0.83	มาก	4.10	0.70	มาก								
5. มีการเตือนสติซึ่งกันและกันให้ระมัดระวัง และเกรงกลัวต่อบาป	4.14	0.56	มาก	4.07	0.77	มาก	3.84	0.76	มาก	4.02	0.71	มาก								
6. สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรม ร่วมกันในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันตามประเพณี	4.25	0.58	มาก	4.31	0.83	มาก	4.14	0.89	มาก	4.23	0.78	มาก								

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประธาน กพฐ.		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7. สถานศึกษาเปิดต้อนรับผู้ปกครองและชุมชนตลอดเวลา (Open House) เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเสนอข้อคิดเห็นและมีส่วนร่วมในภารกิจต่างๆ	4.15	0.59	4.16	0.86	4.00	0.92	4.10	0.80
8. เกิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชนใช้บริการได้ในวันหยุดรวมทั้งสนทนากีฬา หอประชุม ฯลฯ	3.81	0.87	3.47	1.24	3.40	1.11	3.56	1.09
9. เป็นศูนย์กลางของชุมชนในด้านวิชาการ วิชาชีพ	3.90	0.69	3.70	0.97	3.46	0.99	3.69	0.91
10. ร่วมกับวัดในชุมชนจัดการเรียนธรรมศึกษา กิจกรรมทางด้านศาสนาต่างๆ	4.05	0.77	3.98	0.89	3.65	0.88	3.89	0.86
11. จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้าน วัดและชุมชน	4.14	0.74	4.14	0.85	3.83	0.88	4.03	0.84

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูรับผิดชอบโครงการ		ประธาน กพฐ.		รวม									
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S								
12. เสริมความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.04	0.69	มาก	มาก	3.98	0.81	มาก	มาก	3.73	0.82	มาก	มาก	3.92	0.78	มาก	มาก
รวมทุกข้อ	4.08	0.48	มาก	มาก	4.00	0.66	มาก	มาก	3.81	0.68	มาก	มาก	3.96	0.62	มาก	มาก

จากตารางที่ 8 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.56 \leq \bar{x} \leq 4.23$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันตามประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) ครูและนักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) และส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชนใช้บริการได้ ในวันหยุดรวมทั้งสนามกีฬา หอประชุม ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$)

เมื่อแยกพิจารณาตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ รวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.81 \leq \bar{x} \leq 4.25$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันตามประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) ส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) ครูและนักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชนใช้บริการได้ ในวันหยุดรวมทั้งสนามกีฬา หอประชุม ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$)

ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.47 \leq \bar{x} \leq 4.31$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันตามประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) สถานศึกษาเปิดต้อนรับผู้ปกครองและชุมชน ตลอดเวลา (Open House) เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเสนอข้อคิดเห็นและมีส่วนร่วมในภารกิจต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) และครูและนักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชนใช้บริการได้ ในวันหยุดรวมทั้งสนามกีฬาหอประชุม ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.40 \leq \bar{x} \leq 4.14$) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันตามประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) ครูและนักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) และส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชนใช้บริการได้ ในวันหยุดรวมทั้งสนามกีฬา หอประชุม ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธ ตั้งกวดำรงงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
แยกตามขนาดของโรงเรียน รายด้านและรวมทุกด้าน

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.52	0.68	3.69	0.69	3.88	0.51
2. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	3.44	0.65	3.78	0.66	3.93	0.57
3. ด้านการเรียนการสอน	3.70	0.64	3.69	0.74	3.96	0.53
4. ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต	3.93	0.69	4.24	0.87	4.11	0.51
5. ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์	3.90	0.74	3.88	0.53	4.14	0.57
รวมทุกด้าน	3.70	0.62	3.85	0.64	4.01	0.46

จากตารางที่ 9 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.44 \leq \bar{x} \leq 3.93$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) และด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$)

โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากมาก ($\bar{x} = 3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($3.69 \leq \bar{x} \leq 4.24$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) ด้านการบริหารจัดการและด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($3.88 \leq \bar{x} \leq 4.14$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) และด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิดิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
แยกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
	1. มีวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกลยุทธ์ที่มีจุดเน้นในการพัฒนาโรงเรียนวิดิพุทธ	3.73	0.83	มาก	3.76	0.88	มาก	3.69	0.91
2. ยึดหลักการมาธิปไตยโดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ในการบริหาร	3.86	0.81	มาก	3.92	0.81	มาก	4.00	0.65	มาก
3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการดำเนินงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างชัดเจน	3.64	1.08	มาก	3.75	0.98	มาก	3.98	0.71	มาก
4. มีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนวิดิพุทธ	3.44	0.82	ปานกลาง	3.53	0.91	มาก	3.69	0.82	มาก
5. บุคลากรที่รักษา สร้างเสริมปัญหาในพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง	3.84	0.78	มาก	3.92	0.74	มาก	4.05	0.54	มาก
6. สร้างความเข้าใจในหลักการและวิธีการดำเนินงานโรงเรียนวิดิพุทธแก่ผู้เกี่ยวข้อง	3.75	0.83	มาก	3.77	0.80	มาก	4.02	0.72	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
7. ส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง	3.95	0.70	มาก	4.17	0.93	มาก
8. มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องชัดเจน	3.36	0.86	ปานกลาง	3.65	0.83	มาก
9. มีวิธีการประเมินตนเองเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมจิตใจและปัญญา	3.34	0.82	ปานกลาง	3.63	0.86	มาก
10. รวบรวมข้อมูล ประเมินผลการดำเนินงาน เผยแพร่ผลการดำเนินงานและเตรียมการที่จะดำเนินการในรอบต่อไป	3.13	0.84	ปานกลาง	3.45	0.91	ปานกลาง
11. วางแผนพัฒนาบุคลากร โดยการสร้างศรัทธา สร้างความเข้าใจด้วยวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของบุคลากร	3.40	0.80	ปานกลาง	3.57	0.81	มาก
12. ค้นหาบุคลากร แนวร่วมหรือแกนนำ ให้การยกย่อง ชมเชยแก่บุคลากรที่พัฒนาจนเป็นแบบอย่างได้	3.52	0.98	มาก	3.66	0.86	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก		
	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย
13. จัดอบรมใหญ่ประจำปี/พัฒนาจิตวิญญาณ/ สหพันธกรรม/พึ่งเทศน์/ปฏิบัติธรรมในโอกาสสำคัญ	3.44	1.03	ปานกลาง	3.51	0.99	มาก	3.89	0.85	มาก
14. จัดศึกษาดูงานหรือปฏิบัติธรรมในสำนักต่าง ๆ	3.05	0.93	ปานกลาง	3.38	0.97	ปานกลาง	3.70	0.97	มาก
15. ส่งเสริมการศึกษา ปฏิบัติธรรมด้วยตนเอง โดยจัด ห้องสมุดและสื่อต่าง ๆ ให้ยืมหรือใช้ศึกษา จัดห้องวิปัสสนา ฯลฯ	3.39	0.90	ปานกลาง	3.53	0.94	มาก	3.67	0.82	มาก
16. ส่งเสริมการถือศีล 5 เป็นวิถีชีวิต	3.77	0.92	มาก	3.90	0.95	มาก	4.23	0.68	มาก
17. ประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ	3.32	0.92	ปานกลาง	3.56	0.89	มาก	3.73	0.79	มาก
รวมทุกข้อ	3.52	0.68	มาก	3.69	0.69	มาก	3.88	0.51	มาก

จากตารางที่ 10 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.05 \leq \bar{x} \leq 3.95$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) ยึดหลักธรรมาธิปไตยโดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) ปกป้องศรัทธา สร้างเสริมปัญญาในพระพุทธศาสนา ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดศึกษาดูงานหรือปฏิบัติธรรมในสำนักต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$)

โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านการบริหารจัดการ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.38 \leq \bar{x} \leq 4.17$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) ปกป้องศรัทธา สร้างเสริมปัญญาในพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) และยึดหลักธรรมาธิปไตยโดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดศึกษาดูงานหรือปฏิบัติธรรมในสำนักต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$)

โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านการบริหารจัดการ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($3.65 \leq \bar{x} \leq 4.45$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในหมู่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) ส่งเสริมการถือศีล 5 เป็นวิถีชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) และปกป้องศรัทธา สร้างเสริมปัญญาในพระพุทธศาสนา ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ รวบรวมข้อมูล ประเมินผลการดำเนินงาน เผยแพร่ผลการดำเนินงานและเตรียมการที่จะดำเนินการในรอบต่อ ๆ ไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถียุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ เขต 2
แยกตามขนาดของโรงเรียน ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
1. จัดให้มีบรรยากาศสงบเงียบ เรียบง่ายและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข	3.47	0.96	ปานกลาง	3.87	0.85	มาก
2. มีความร่มรื่น มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่มล-ภาวะปลอดภัยและไม่มีมลพิษ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกายสบายใจ	3.48	0.89	ปานกลาง	4.08	0.76	มาก
3. เป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรม	3.59	0.79	มาก	3.90	0.82	มาก
4. มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชน ชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย	3.94	0.99	มาก	4.29	0.70	มาก
5. มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม	2.89	0.94	ปานกลาง	3.33	1.01	ปานกลาง
6. มีอาคารสถานที่ที่สะอาด เป็นระเบียบและเพียงพอต่อความต้องการ	3.52	0.79	มาก	3.84	0.79	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย
7. มีแปลงเกษตร โรงฝึกงานที่เหมาะสมต่อการฝึกฝน คุณธรรมเพื่อประกอบสัมมาอาชีพะ	3.38	0.82	ปานกลาง	3.84	0.91	มาก
8. มีห้องจริยธรรม ห้องสมุดพระพุทธรักษา	3.48	0.99	ปานกลาง	3.46	1.03	ปานกลาง
9. ห้องเรียนมีพระพุทธรูปเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและระลึกถึง พระรัตนตรัยอยู่เสมอ	3.36	1.11	ปานกลาง	3.84	1.03	มาก
10. มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและ ครบครันทั้งสื่อที่เกิดจากภูมิปัญญาของครู นักเรียนและ ชุมชนตลอดจนสื่อเทคโนโลยีต่างๆ	3.28	0.82	ปานกลาง	3.37	0.91	ปานกลาง
รวมทุกข้อ	3.44	0.65	ปานกลาง	3.78	0.66	มาก

จากตารางที่ 11 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม รวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($2.89 \leq \bar{x} \leq 3.94$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชน ชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) เป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) และมีอาคารสถานที่ที่สะอาด เป็นระเบียบและเพียงพอต่อความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.89$)

โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.33 \leq \bar{x} \leq 4.29$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีพระพุทธรูปที่เด่น เป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชน ชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) มีความร่มรื่น มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่ฟูน ไร่มัลภาวะ ปลอดภัย และไม่มีมูมอับ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) และเป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$)

โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก และปานกลาง ($3.23 \leq \bar{x} \leq 4.32$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีพระพุทธรูปที่เด่นเป็นศูนย์รวมศรัทธาของครู นักเรียนและบุคคลในชุมชน ชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$) มีความร่มรื่น มีต้นไม้ มีแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่ฟูน ไร่มัลภาวะ ปลอดภัย และไม่มีมูมอับ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) และมีอาคารสถานที่ที่สะอาดเป็นระเบียบและเพียงพอต่อความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสวนพุทธธรรม ประกอบด้วยต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.23$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิพร ตั้งกัณฑ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

แยกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการเรียนการสอน

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
	1. มีหลักสูตร มีหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ บูรณาการพุทธธรรมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และสอดคล้อง กับวิถีชีวิต	3.82	0.76	มาก	3.69	0.97	มาก	3.90	0.75
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงและเกิดคุณค่ากับ ชีวิตประจำวัน	3.79	0.74	มาก	3.72	0.81	มาก	4.01	0.63	มาก
3. ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิดวิเคราะห์	3.79	0.86	มาก	3.68	0.79	มาก	3.80	0.73	มาก
4. จัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียน รอบด้าน สมดุล สมบูรณ์ ทั้งกาย/ความประพฤติ/จิตใจ/ปัญญา (กิน อยู่ ดู ฟัง ให้เป็น)	3.70	0.80	มาก	3.82	0.77	มาก	3.92	0.72	มาก
5. วัดผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมตาม หลักสูตร 4 (กาย/ความประพฤติ/จิตใจ/ปัญญา)	3.58	0.80	มาก	3.61	0.87	มาก	3.98	0.57	มาก
6. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีลักษณะ “แจ่มแจ้ง จูงใจ แก้แกล้ง ร่าเริง”	3.65	0.75	มาก	3.57	0.85	มาก	4.02	0.72	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย
7. มีสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และแสวงหาคำรู้ด้วยตนเอง	3.48	0.82	ปานกลาง	3.56	0.87	มาก
8. จัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา (โซนีโสมนสิการ) คิดพิจารณาในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ	3.48	0.70	ปานกลาง	3.50	0.87	ปานกลาง
9. ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน	3.96	0.82	มาก	3.98	0.85	มาก
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ รื้อรอบ รู้ลึกและรู้แจ้งในที่สุด.	3.77	0.79	มาก	3.79	0.75	มาก
รวมทุกข้อ	3.70	0.64	มาก	3.69	0.74	มาก

จากตารางที่ 12 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.48 \leq \bar{x} \leq 3.96$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) มีหลักสูตร มีหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการพุทธธรรมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับวิถีชีวิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงและเกิดคุณค่ากับชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสื่อการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$)

โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านการเรียนการสอน รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.50 \leq \bar{x} \leq 3.98$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) จัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนรอบด้าน สมดุล สมบูรณ์ ทั้งกาย/ความประพฤติ/จิตใจ/ปัญญา (กิน อยู่ ดู ฟัง ให้เป็น) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) และส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ รู้รอบ รู้ลึกและรู้แจ้งในที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญญา (โยนิโสมนสิการ) คิดพิจารณาในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจรรย์ญาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$)

โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านการเรียนการสอนรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.66 \leq \bar{x} \leq 4.42$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ รู้รอบ รู้ลึกและรู้แจ้งในที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีลักษณะ “แจ่มแจ้ง จูงใจ แก่ลัว กกล้า ร่าเริง” อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญญา (โยนิโสมนสิการ) คิดพิจารณาในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจรรย์ญาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$)

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก				
	$\bar{x}$	S	ความหมาย	$\bar{x}$	S	ความหมาย			
6. จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจคุณ ตอบแทนคุณ	4.07	0.77	มาก	3.96	0.81	มาก	4.20	0.65	มาก
7. จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีสติ สมถิ ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.97	0.93	มาก	3.92	0.85	มาก	4.14	0.62	มาก
8. จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาพัฒนาอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย	4.01	0.78	มาก	3.86	0.90	มาก	4.16	0.57	มาก
9. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจเหตุผล ในวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	3.96	0.78	มาก	3.90	0.94	มาก	4.13	0.59	มาก
10. ส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเป็นวิถีชีวิต	3.95	0.83	มาก	3.90	0.90	มาก	4.15	0.66	มาก
11. ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและเห็น คุณค่าในการรักษาและสืบต่อพระพุทธศาสนา	4.00	0.77	มาก	3.90	0.90	มาก	4.21	0.65	มาก
รวมทุกข้อ	3.93	0.69	มาก	4.24	0.87	มาก	4.11	0.51	มาก

จากตารางที่ 13 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.70 \leq \bar{x} \leq 4.07$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ ตอบแทนคุณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ เป็นนิสัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) และ มีการปลูกศรัทธา ค่านิยม ให้นักเรียนรู้จักเลือก ดู ฟัง สิ่งที่มีประโยชน์ เกิดปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามหลักไตรสิกขา(พัฒนาพฤติกรรมและวินัย/จิตใจ/สติปัญญา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$)

โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($3.61 \leq \bar{x} \leq 3.96$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ ตอบแทนคุณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีสติ สมာธิ ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) และ มีการปลูกศรัทธา ค่านิยม ให้นักเรียนรู้จักเลือกดู ฟัง สิ่งที่มีประโยชน์ เกิดปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามหลักไตรสิกขา(พัฒนา พฤติกรรมและวินัย/จิตใจ/ สติปัญญา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$)

โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิตรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.94 \leq \bar{x} \leq 4.21$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและเห็นคุณค่าในการรักษาและสืบต่อพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) จัดกิจกรรมอบรมฝึกฝนให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณตอบแทนคุณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) และมีการปลูกศรัทธา ค่านิยม ให้นักเรียนมีความพอใจในสิ่งที่มี/ที่เป็นตามอัตภาพนักเรียนดำรงชีวิตประจำวันโดยไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่นรวมทั้งสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามหลักไตรสิกขา (พัฒนา พฤติกรรมและวินัย/จิตใจ/สติปัญญา) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิจิตรุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
แยกตามขนาดของโรงเรียน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์

สภาพการดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
	1. มีการปลูกศรัทธา ค่านิยม การกิน อยู่ ดู ฟังเป็น (สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น)	3.91	0.76	มาก	3.82	0.59	มาก	4.20	0.67
2. ครูและนักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนเคารพให้เกียรติซึ่งกัน และกัน	4.00	0.85	มาก	4.06	0.64	มาก	4.35	0.63	มาก
3. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้/ใฝ่เรียน/ใฝ่สร้างสรรค์	3.95	0.87	มาก	3.83	0.70	มาก	4.05	0.81	มาก
4. ส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ ผู้อื่น	3.98	0.81	มาก	4.00	0.63	มาก	4.35	0.61	มาก
5. มีการเตือนสติซึ่งกันและกันให้ละอายชั่วและเกรงกลัวต่อบาป	3.84	0.89	มาก	3.95	0.53	มาก	4.28	0.65	มาก
6. สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันใน วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและตามประเพณี	4.16	0.88	มาก	4.18	0.75	มาก	4.36	0.70	มาก

จากตารางที่ 14 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($3.55 \leq \bar{x} \leq 4.16$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันตามประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) ครูและนักเรียน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) และ ส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชนใช้บริการได้ในวันหยุด รวมทั้งสนามกีฬา หอประชุม ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$)

โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากและปานกลาง ($3.48 \leq \bar{x} \leq 4.18$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันตามประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) ครูและนักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) และส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชนใช้บริการได้ในวันหยุด รวมทั้งสนามกีฬา หอประชุม ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$)

โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($3.67 \leq \bar{x} \leq 4.39$) ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษาเปิดต้อนรับผู้ปกครองและชุมชนตลอดเวลา (Open House) เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเสนอข้อคิดเห็น และมีส่วนร่วมในภารกิจต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) สถานศึกษา บ้าน วัด ชุมชน ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันตามประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) และส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเปิดห้องสมุดเพื่อให้ชุมชน ใช้บริการได้ในวันหยุด รวมทั้งสนามกีฬา หอประชุม ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$)

ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2 รวมทุกด้าน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
สถานภาพตำแหน่ง	3.951	2	1.975	6.187	.002*
ขนาดของโรงเรียน	4.331	2	2.166	6.784	.001*
สถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน	1.901	4	.475	1.489	.206
ความคลาดเคลื่อน	84.91	267	.319		
รวมทั้งหมด	95.093	275			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามสถานภาพตำแหน่งและตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ มากกว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตารางที่ 3) โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ (ตารางที่ 9) และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมทุกด้าน

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการบริหารจัดการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
สถานภาพตำแหน่ง	5.360	2	2.680	6.847	.001*
ขนาดของโรงเรียน	5.265	2	2.633	6.726	.001*
สถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน	2.490	4	.623	1.591	.177
ความคลาดเคลื่อน	104.504	267	.391		
รวมทั้งหมด	117.619	275			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการบริหารจัดการโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ด้านการบริหารจัดการโดยรวม มากกว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประชานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (ตารางที่ 4) โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ (ตารางที่ 10) และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการบริหารจัดการ

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาลสินธุ์ เขต 2 ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
สถานภาพตำแหน่ง	2.954	2	1.477	3.767	.024*
ขนาดของโรงเรียน	10.857	2	5.428	13.844	.000*
สถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน	2.070	4	.517	1.320	.263
ความคลาดเคลื่อน	104.692	267	.392		
รวมทั้งหมด	120.573	275			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กาลสินธุ์ เขต 2 ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน โรงเรียน วิถิพุทธด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมโดยรวมมากกว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประชาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตารางที่ 5) โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ (ตารางที่ 11) และไม่มี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาลสินธุ์ เขต 2 ด้านกายภาพและ สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาลสินธุ์ เขต 2 ด้านการเรียนการสอน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
สถานภาพตำแหน่ง	3.395	2	1.698	4.220	.016*
ขนาดของโรงเรียน	4.183	2	2.091	5.199	.006*
สถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน	5.160	4	1.290	3.207	.051
ความคลาดเคลื่อน	107.412	267	.402		
รวมทั้งหมด	120.15	275			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาลสินธุ์ เขต 2 ด้านการเรียนการสอนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ด้านการเรียนการสอนโดยรวม มากกว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (ตารางที่ 6) โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ มากกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง (ตารางที่ 12) และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาลสินธุ์ เขต 2 ด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
สถานภาพตำแหน่ง	6.213	2	3.106	6.876	.001*
ขนาดของโรงเรียน	3.031	2	1.516	3.355	.036*
สถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน	1.874	4	.468	1.037	.389
ความคลาดเคลื่อน	120.172	267	.452		
รวมทั้งหมด	131.29	275			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 ปรากฏว่าสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิตโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิตโดยรวม มากกว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประชานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตารางที่ 7) โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ (ตารางที่ 13) และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
สถานภาพตำแหน่ง	3.310	2	1.655	4.408	.013 *
ขนาดของโรงเรียน	3.869	2	1.935	5.153	.006*
สถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน	.861	4	.215	.573	.682
ความคลาดเคลื่อน	100.255	267	.375		
รวมทั้งหมด	108.295	275			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 ปรากฏว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์โดยรวม มากกว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประชานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตารางที่ 8) โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง (ตารางที่ 14) และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 21 ค่าร้อยละ และความถี่ของข้อเสนอแนะต่อสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ที่	ประเด็นเสนอแนะ	ร้อยละ	ความถี่
1	ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้มีความสอดคล้องกับ การจัดกิจกรรมและการพัฒนาผู้เรียนตามแบบวิถีพุทธ	24.52	26
2	ควรบ่มเพาะคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ในวิถีการดำเนินชีวิตแบบวิถีพุทธ และนำไปสู่การปฏิบัติ อย่างจริงจัง	18.87	20
3	การบริหารจัดการกิจกรรมโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ ควร ดำเนินไปบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมี การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง	14.15	15
4	ครูและบุคลากรโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ควรได้รับการเตรียมความพร้อม สร้างความตระหนัก และความเข้าใจในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ	13.21	14
5	ควรจัดงบประมาณและจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่าง เพียงพอกว่าที่เป็นอยู่	10.38	11
6	ควรบูรณาการวิถีพุทธเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษาและในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้	10.38	11
7	ควรเปิดโอกาสให้บ้าน (ชุมชน) วัดเข้ามามีส่วนร่วมให้มาก	6.60	7
8	ควรเสริมแรงบวกแก่โรงเรียนในโครงการ โดยการจัดให้มี การประกวดโรงเรียนวิถีพุทธในทุกระดับ	1.89	2
รวม		100	106

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเป็นรายประเด็น ต่อสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สามอันดับแรก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้มีความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม และการพัฒนาผู้เรียนตามแบบวิถิพุทธ (คิดเป็นร้อยละ 24.52) ควรบ่มเพาะคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ในวิถีการดำเนินชีวิตแบบวิถิพุทธ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง (คิดเป็นร้อยละ 18.87) และการบริหารจัดการกิจกรรมโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ ควรดำเนินไปบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง (คิดเป็นร้อยละ 14.15)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY